

АТОМНИК АУ України

№17 (1064) 29 квітня 2021 року

Заснована 1 грудня 2000 року

ГАЗЕТА ПРОФЕСІЙНОЇ СПІЛКИ

ПРАЦІВНИКІВ АТОМНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ ТА ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ

1 ТРАВНЯ — МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ ПРАЦІ

Дорогі спілчани!

Травень — особливий місяць для всіх нас. 1-го — відзначаємо Міжнародний день праці, 2-го — Великдень, 8-го та 9-го — День пам'яті та примирення і 76-ту річницю Дня перемоги над нацизмом у Другій світовій війні. Щиро вітаю усіх вас, колеги та друзі, зі святами, які ще більше згуртовують нас!

Життя для людини праці висуває нині нові виклики, один з яких — зазіхання влади на трудові права працівників, зокрема, це чергова спроба шляхом поетапного внесення до Кодексу законів про працю України відповідних «новацій» і змін, які не лише б погіршували становище працівників, а й звужували їхні права. Це незаконно та суперечить чинному законодавству.

Проти цього постали профспілки. І Атомпрофспілка України — не виняток. Вона була і залишається послідовним захисником спілчан, які трудяться на всіх промислових майданчиках, в організаціях та установах не лише атомної галузі. Сьогодні, як ніколи, актуальне гасло «Ні — трудовому рабству!» Ми ще й за цих непростих карантинних умов маємо бути особливо тісно згуртованими у спільному прагненні обстоювати свої права, безпечну працю та гідне життя.

Здоров'я, сили та натхнення кожному із вас! Благополуччя у родинах! Мирного неба — Україні!

**З повагою,
Голова Атомпрофспілки Валерій МАТОВ**

2 ТРАВНЯ — ВЕЛИКДЕНЬ

Любові і миру вам зичу у хаті,
Добра і добробуту, і благодаті,
І Божої милості, й Божої ласки.
І в День Великодній —
смачної паски!

Черговий крок до запровадження в Україні рабської праці

Атомпрофспілка направила Спільному представницькому органу репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні листа щодо проекту закону України №5388 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо дерегуляції трудових відносин», яким передбачено внесення змін до КЗпП, законів України «Про відпустки» та «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності».

Атомпрофспілка вважає, що законопроект, фактично, повторює положення законопроекту «Про працю», і що, по суті, це чергова спроба повністю змінити Кодекс законів про працю України, але шляхом поетапного внесення істотних змін.

Раніше Атомпрофспілка вже висловлювала свою категоричну незгоду із проектом закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо спрощення регулювання трудових відносин у сфері малого і середнього підприємництва та зменшення адміністративного навантаження на підприємницьку діяльність».

Законодавчі ініціативи голови Комітету Верховної Ради з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів Галини Третьякової і провладної більшості декларують необхідність «подолання бюрократизації», але насправді є антисоціальними, спрямо-

ваними на звуження обсягів чинних прав та свобод працівників. Під приводом лібералізації трудових відносин залишають працівника сам на сам з власником-роботодавцем. А фальшиве декларування «рівності сторін» має одну мету — ВІДСТОРОНЕННЯ ПРОФСПІЛКОК від участі у процесі представництва та захисту прав працівника. Законопроект є черговою спробою дерегуляції трудових відносин на користь роботодавця через пряму дискримінацію трудових прав працівників, позбавлення їх права на профспілковий захист, що відкриває шлях до запровадження в Україні рабської праці.

Крім того, більшість нововведень, що пропонуються зазначеними проектами, можуть мати, особливо під час пандемії COVID-19, вкрай згубні наслідки для ринку праці, охорони праці та безпеки людей на робочому місці.

Законопроект віддаляє Україну від основних міжнародних та європейських норм щодо трудових відносин.

Тому Атомпрофспілка вважає проект закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо дерегуляції трудових відносин» неприйнятним і таким, що суперечить низці міжнародних нормативно-правових актів, Конституції України, порушує чи звужує права та гарантії працівників на гідну працю.

ПРОФЕСІОНАЛЬНА РОБОТА СПІЛЧАН

Забезпечують безперебійну роботу РАЕС

Основним завданням енергоремонтного підрозділу є виконання планових ремонтів енергоблоків та робіт з модернізації, реконструкції, технічного обслуговування обладнання. ЕРП нинішньої весни відзначив ювілей — 20 років. Начальник підрозділу Павло Сидоренко розповів про роботу колективу та плани на майбутнє. Він детально зупинився на досягненнях кожного підрозділу за останні п'ять років. А робота енергоремонтників часто була унікальною.

На запитання, що було зроблено персоналом ЕРП для продовження термінів експлуатації енергоблоків, Павло Анатолійович наголосив, що протягом останніх п'яти років виконано значний обсяг робіт у рамках реалізації заходів з продовження термінів експлуатації енергоблока №3, що дозволило отримати ліцензію на продовження його експлуатації ще на 20 років, виконано також переозцінку безпеки енергоблоків №1, №2 та забезпечено сейсмостійкість усіх чотирьох енергоблоків.

Обсяг робіт планово-передувальних ремонтів дуже великий. Чи звертаються у ЕРП по допомогу до підприємців?

«Майже всі роботи виконуємо силами енергоремонтного підрозділу та додатково залучаємо працівників «Атомремонтсервісу» — відокремленого підрозділу ДП НАЕК «Енергоатом», — каже Павло Сидоренко. — Вони нам допомагають з ремонтом арматури, трубопроводів, генераторів, турбін, насосного обладнання, зовнішніх об'єктів під час ППРів усіх чотирьох блоків. Хочемо подякувати нашим колегам за щорічну допомогу!»

Щодо планів на майбутнє, які ставить перед собою ЕРП, то це продовження робіт за програмою «Holtec» з метою забезпечення від-

вантаження ВЯП у централізоване сховище. Крім того, роботи за програмою заміни арматури до 2025 року, а також заміна касет СПП на енергоблоках №1, №3. «Будемо продовжувати роботи із заміни внутрішньокорпусних пристроїв обертючих механізмів включно з ГЦН. Заплановано завершення робіт по крану енергоблока №1, — наголошує керівник. — Ніякі плани не можна реалізувати без кваліфікованого персоналу. Тому серед найважливішого — добір, навчання і підтримка кваліфікації ремонтного персоналу ЕРП, виховання у нього прихильності до принципів культури безпеки.

Також хочу приділити особливу увагу продовженню реалізації політики РАЕС щодо попередження потрапляння сторонніх предметів у розуцільнене обладнання (FME). Розроблено станційне положення з FME, закуплено банери для огороження зон, використовуються чохла для закриття розуцільненого обладнання, огорожувальні стрічки, помаранчеві плаваючі джгути, пофарбовані пайоли. У майстернях розміщені роз'яснювальні плакати, постійно проводяться інструктажі на цю тему. Виконання цих робіт — це культура безпеки як ремонтного персоналу, так і персоналу всіх підрозділів станції».

Із інтерв'ю
Павла СИДОРЕНКА
Тетяни КОВАЛЬЧУК
Фото Надії ТИМОФЕЄНКО

Наполегливість в обстоюванні профспілкової позиції

21 квітня 2021 року у відеоформаті в Києві відбулося засідання Спільного представницького органу репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні.

У засіданні взяв участь голова Атомпрофспілки Валерій Матов.

Під час роботи було обговорено законодавчі ініціативи влади у сфері трудових відносин, які звужують права працівників і профспілок, та заходи щодо протидії їм, запропоновані профоб'єднаннями — членами СПО.

(Закінчення на 2-й стор.)

У боротьбі за свої трудові права працівники ДНВП «Цирконій» провели безліч акцій протесту. На фото, надісланих до редакції ветераном підприємства, колишнім головою профкому Василем Гнатівцем Кісільовим, зафіксовані деякі з них. Зокрема, під стінами міської та обласної державних адміністрацій.

МЕДІА-МАРАФОН

«Атаки на права працівників: позиція профспілок»

На таку тему Федерація профспілок України і Національна спілка журналістів України 22 квітня провели прес-конференцію в онлайн-режимі. Захід відбувся на виконання Меморандуму про співпрацю між ФПУ та НСЖУ, підписаному у жовтні минулого року. До участі у форумі на платформі Zoom приєдналися майже 260 учасників, з яких 150 журналістів.

Метою було інформувати журналістської спільноти, громадських активістів та всіх зацікавлених осіб про проблеми і виклики, які постають у процесі реформування трудового законодавства України, зокрема з питань захисту прав працівників і прав профспілок. А також — допомогти розібратись у тих загрозах, які несуть працівникам нав'язана владою лібералізація трудових відносин.

Як зазначив голова НСЖУ Сергій Томіленко, цей медіа-форум розглядається журналістами як майданчик для інформування про ініціативи ФПУ у захисті прав працівників. Він відзначив роль Федерації профспілок в обстоюванні інтересів представників друкованих ЗМІ, нагадав, що ФПУ у межах своїх повноважень впливає на «Укрпошту», через що керівництво національного оператора поштового зв'язку відчуває зовнішній контроль та публічно звітує про свою діяльність перед громадськістю.

З виступу голови ФПУ Григорія Осового журналісти дізналися про позицію профспілок щодо реформування трудових відносин, спрямованих на їх лібералізацію, і наслідки цього. Григорій Осовий наголосив: «Сьогоднішня зустріч є продовженням діалогу та робочих контактів, які існують між ФПУ та Національною спілкою журналістів. Кілька тижнів тому ми вже зустрічалися з питання забезпечення передплати. Сьогодні у нашому розпорядженні знаходиться проект наказу міністра інфраструктури стосовно підвищення тарифів з другого півріччя поточного року. Ситуація непростя. Однак ми будемо послідовно обстоювати право українців на інформацію, а журналістів — на професійну діяльність».

«Характерною ознакою сучасного ринку праці є високий рівень безробіття», — сказав Григорій Осовий. —

Запровадження антикризових обмежувальних заходів призвело до зростання кількості людей, які втратили роботу. Проте ринок праці, як в Україні, так і в усьому світі, — це складна система трудових відносин, що регулюються через індивідуальні трудові договори між працівниками і роботодавцями. Якщо працівники згуртовані, мобілізовані й утворюють свої організації профспілок на підприємствах, — вони отримують систему свого захисту й одночасно представництва своїх інтересів».

На українських підприємствах профспілки ставлять завдання: там, де є первинна організація, обов'язково має бути укладений колективний договір. На 56 тисячах підприємств, установ, організацій, де діє ФПУ, 98 відсотків з них мають колективні договори. І це повинно стати стандартом трудових відносин.

Інші учасники форуму висвітлили питання впливу змін трудового законодавства на ринок праці та зайнятості, розкрили міжнародні аспекти щодо реформування трудових відносин, розповіли про загрози, що виникають для працівників та профспілок в умовах лібералізації трудового законодавства. Про наявний у цій сфері міжнародний досвід поінформували науковці з Інституту держави і права імені В.М. Корецького.

Фахівці апарату ФПУ надали відповіді на численні запитання учасників марафону щодо оплати праці, соціального страхування, правового захисту, безпеки на робочому місці.

Як було зазначено на завершенні, організатори розцінюють цей захід внеском Національної спілки журналістів України і профспілок до глобальної кампанії із захисту трудових прав журналістів, оголошеної Міжнародною федерацією журналістів.

Наполегливість в обстоюванні профспілкової позиції

(Закінчення.)

Початок на 1-й стор.)

Під час обговорення зазначалося, що останнім часом Урядом і більшістю у Верховній Раді України зареєстровані проекти законів, які мають на меті «спрощення» регулювання трудових відносин, що суперечить Конституції України (статті 22, 36, 43) та міжнародним актам, ратифікованим Україною.

Йшлося насамперед про такі законопроекти: «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо спрощення регулювання трудових відносин у сфері малого і середнього підприємництва та зменшення адміністративного навантаження на підприємницьку діяльність» (реєстр. №5371 від 13.04.2021), «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо дерегуляції трудових відносин» (реєстр. №5388 від 16.04.2021) тощо.

На переконання профспілок, вони порушують фундаментальні права людини: трудові права та право на об'єднання у профспілки. СПО об'єднань профспілок вирішили затвердити Оперативний план заходів

протидії законодавчим ініціативам влади, які звужують права працівників і профспілок.

Керівникам профоб'єднань та членам СПО профспілок доручено вжити заходів щодо реалізації зазначеного Плану, а у разі загострення ситуації мобілізувати профспілковий рух до активного протистояння просуванню антинародних та антисоціальних законодавчих ініціатив у сфері праці.

Наступним питанням було розглянуто пропозиції СПО об'єднань профспілок до проекту Бюджетної декларації України на 2022–2024 роки. Після широкої та принципової дискусії за участю представників Міністерства економіки було схвалено профспілкові пропозиції до проекту Бюджетної декларації на 2022–2024 роки, які доведуть до відомо урядовців. Про позицію профспілок буде повідомлено народних депутатів профільних комітетів Верховної Ради України задля їх врахування на стадії розгляду проекту Бюджетної декларації.

Олексій КОРЕЦЬКИЙ

35-ті РОКОВИНИ АВАРІЇ НА ЧОРНОБИЛЬСЬКІЙ АЕС: ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТІ

У Парку Слави Чорнобиля 26 квітня відбувся мітинг працівників підприємств, організацій і закладів зони відчуження

Молодь ЧАЕС у ніч на 26 квітня традиційно взяла участь у почесній варті біля пам'ятного знака Героям Чорнобиля

На прохідній ЧАЕС до 35-х роковин Чорнобильської трагедії з метою вшанування пам'яті Героя України О.Г. Лелеченка урочисто відкрито пам'ятник «Атланти Чорнобиля»

«Чорнобильська хроніка. Люди»

Під такою назвою «Енергоатом» презентував унікальну книгу — хроніки аварії на ЧАЕС

26 квітня ДП НАЕК «Енергоатом» та видавництво «Фоліо» презентували книгу. Це видання — присвята героям, які 35 років тому рятували світ від наслідків вибуху на Чорнобильській АЕС. У книзі зібрано 16 унікальних історій ліквідаторів аварії на ЧАЕС — атомників, пожежників, медиків, монтажників та операторів, безпосередніх учасників тих трагічних подій. Нині ці мужні люди є членами громадської організації «Промінь 5-2», яка об'єднала учасників ліквідації однієї з найстрашніших техногенних катастроф в історії людства.

Як зазначив у передмові до книги т.в.о. президента «Енергоатома» Петро Котін, їхні відверті спогади — велика цінність для всього суспільства, для кожного з нас: «Перед вашими очима пропливуть історія життя працівників Чорнобильської АЕС, розказані ними самими. Захоплююся цими людьми неймовірною витримкою й гарту. Тож особисто для мене ця документальна збірка — неочіпнена. Я щиро сподіваюся, що книга посяде почесне місце у ваших бібліотеках. Справа живих — пам'ятати».

Голова первинної профспілкової організації «Енергоатома» Олексій Лич

розповів, що нині під його патронатом перебувають сотні людей, які брали безпосередню участь у ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС і внаслідок цього мають інвалідність. Він впевнений, що «люди, про яких йдеться у нашій книзі, здійснили справжній подвиг. Вони ризикували своїм здоров'ям та життям заради життя прийдешніх поколінь. Маю надію, що світ побачить наступна книга, в якій будуть зібрані історії інших ліквідаторів катастрофи».

Книга, авторами якої є журналістка Ольга Купрієнко та історикня Алла Багірова, вийшла обмеженим накладом.

Частину примірників отримують у подарунок школи, бібліотеки та музеї.

«Ми не просто писали цю книгу, ми проживали кожну викладену в ній історію», — розповіла Ольга Купрієнко. — Минуло 35 років, і зараз ці спогади надважливі для усіх поколінь українців, адже ми не маємо забувати про подвиг ліквідаторів, які взяли на себе перший удар». «Я хочу вклинитися цим простим людям, які стали справжніми героями», — додала Алла Багірова.

«Енергоатом» публікуватиме уривки книги на своїх офіційних сторінках у соціальних мережах.

Не відболіло

Час лікує. Хіба раз промовляли ми ці слова, втішаючи близьких чи й самих себе, потрапивши у круговерть життєвих проблем. І кожному хочеться вірити, що розвіється смуток, загояться рани, відступить біль, полишать гіркі спомини. Так, з плином років і справді зменшується гострота пережитих неприємностей, але цілковито так і не відходить у небуття, нагадуючи раз по раз про себе. А значить — не відболіло, не зникло, не загубилося в часі й просторі, а й досі ятрить душу і тіло, глибоко засіло в думках. Конкретний приклад — біля Чорнобиля, який поселився у серцях мільйонів людей 35 років тому.

Нелегкі випробування випали на долю працівників Чорнобильської атомної електростанції, яка зазнала масштабної аварії, жителів квітучої Прип'яті та доколишніх сіл, ліквідаторів, котрі з перших хвилин вступили у нерівний двобій із невидимим оку ворогом, ризикуючи власним здоров'ям і життям. Серед великої когорти цих мужніх людей був і Костянтин Дмитрович Бурігін, на той час зварювальник 6 розряду фірми «Південтеплоенергомонтаж».

У день аварії вони були з дружиною вдома, звідки разом з іншими жителями Прип'яті їх евакуювали у с. Розважів. Як виявилося, зовсім ненадовго, бо вже наступного дня чоловіка викликали на роботу. Не на ту, звичну, якою займався щодня, будучи висококласним спеціалістом, наділеним власним клеймом. Разом з іншими «ютемівцями» — загалом зібралася бригада із 44 осіб, працювали на аеродромі, звідки вертольоти доправляли на ЧАЕС мішки з піском, скидаючи їх у смертоносне жерло зруйнованого реактора.

У гальмінів парашути окрім піску завантажували свинцеві чурки, а також мішки із сухим бором. Чоловікам належало не тільки формувати вантаж, а й надійно закріплювати до вертольота після його приземлення. Вони обслуговували два вертольоти — Мі-24 і Мі-8, «хапаючи» від кожного чималу дозу опромінення. Адаже зависаючи над зруйнованим реактором, гвинтокрили ой як забруднювалися. П'ять днів роботи на аеродромі, і бригада доправили у Київ на обстеження — «взяли своє сповна». Від свого майстра Костянтин Бурігін почув, що за цей час у нього прилади зафіксували 49 рентген. Таким був показник чи іншим, але що доз далеко понад норму — факт. Тих п'яти днів вистачило, аби держава визнала К.Д. Бурігіна учасником ліквідації наслідків на Чорнобильській АЕС у 1986 році (2 категорія).

...Через хворобу ми не змогли зустрітись з ліквідатором віна-віч, спілкувалися через дружину М.О. Горбатову. За її словами, у перші два роки після аварії із 44 «ютемівців» не стало половини. Ще через рік-півтора відійшли у засвіти 50% від тих, хто залишився. Чи є в живих хтось із команди ліквідаторів, у якій пра-

цював чоловік, сьогодні, не знає. Надто високою була ціна нерівної боротьби. На моє запитання, якими засобами індивідуального захисту були споряджені ліквідатори, Марія Олександрівна відповіла лаконічно й без прикрас: «Пішов у спортивному костюмі, ото й увесь захист».

Молодий зварювальник, котрий міг якісно виконати будь-яку роботу за профілем, завдяки був затребуваним і безвідомим. На початку травня 1986-го відразу з аеродрому його мали намір залучити до зварювальних робіт на об'єкті. Але майстер був категоричним: «Костю туди не можна, його вже потрібно із зони виводити, доза і так висока!»

Після обстеження у столиці ліквідатори якийсь час перепочили в сочинському санаторії «Металург», а далі хто куди. Костянтин Бурігін на певний час переїхав із дружиною в Енергодар, потім до Харкова, зрештою місцем свого проживання сім'я обрала Нетішин.

Якби не аварія на ЧАЕС, вони б ніколи не залишили Прип'ять. Обох влаштувала робота: чоловіка у «Південтеплоенергомонтажі», дружину — на радіозаводі «Юпітер», близька родина обох мешкала на Київщині та Чернігівщині, до столиці рукою подати. До того ж восени 1986 року молода сім'я згідно з чергою мала отримати квартиру. Не судилося. І досі туга оповиває серце, та шкода не тільки своїх нажитків. Найбільше болить від того, що немає повернення у рідні серцю місця, розгубилися друзі, назавжди залишилися у помешканні писані олією картини...

На ХАЕС К.Д. Бурігін 10 років відпрацював слюсарем із ремонту реакторно-турбінного устаткування енергоремонтного підрозділу. Після виходу на пенсію якийсь час залюбки господарював у селі на Київщині. Але болячки, які чіплялися до чоловіка одна за одною, стали на заваді тому всьому. Ось і цієї весни важка недуга спіткала нашого ліквідатора, мусив поклатися на хист хірургів. Хвороба розвивалася стрімко, на лікування потрібні були великі кошти і дуже обмежений час на їх збір.

З проханням про допомогу М.О. Горбатова звернулася у профком ХАЕС. Із розумінням до непростоті ситуації поставився Михайло Гук, пішли назустріч у профкомі «Енергоатома» та ЦК Атомпрофспілки, оперативно прийнявши постанови про виділення значної суми коштів на лікування одного з тих, хто першим став на захист рідної землі від згубної дії атома, що вийшов через обставини з-під контролю і перестав бути мирним.

Необхідна операція пройшла успішно, зараз Костянтин Дмитрович, за підтримки сім'ї, відновлює сили. Налаштований оптимістично, а це вже значний крок до одужання, чого ми щиро йоємо бажаємо.

Що ж до квітневих подій 35-річної давнини, то вони для родини, за словами М.О. Горбатової, залишаються гіркою і важкою сторінкою життя.

Не відболіло, ні...

Ольга СОКОЛ

ПРОПОЗИЦІЇ ДО ПАРЛАМЕНТСЬКИХ СЛУХАНЬ

Атомпрофспілка про соціальні проблеми чорнобильців

23 квітня 2021 року напередодні 35-х роковин Чорнобильської катастрофи Комітет Верховної Ради України та захисту прав ветеранів провів слухання у режимі відеоконференції на тему: «Чорнобильська катастрофа. Стан соціальної захищеності постраждалих осіб та актуальні завдання подолання наслідків». Метою парламентських слухань було обговорення проблем, пов'язаних з виконанням зобов'язань держави щодо соціального захисту осіб, які постраждали внаслідок аварії на ЧАЕС, підготовка відповідних рекомендацій Кабінету Міністрів. Свої пропозиції до обговорення на слуханнях надавали представники міністерств і відомств, профільних громадських об'єднань, медики, вчені.

Атомпрофспілка також підготувала перелік проблемних питань, які не вирішуються Урядом і порушують встановлені законодавством права постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи, а також надала конкретні пропозиції.

У переліку представлених Атомпрофспілкою проблем у соціальному захисті ліквідаторів — незабезпечення передбаченої законодавством компенсації відповідної вартості продуктів харчування. У Законі України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» йдеться, що громадянам, віднесеним до категорії 1, стаття 20, забезпечення продуктами харчування за медичними нормами з обов'язковим прикриттям до відповідних магазинів за місцем проживання компенсується на 50 відсотків. У статті 21 вказується, що громадянам, віднесеним до категорії 2, компенсується 25 відсотків вартості продуктів. Однак рівень компенсації встановлюється центральним органом виконавчої влади. Сума компенсацій не збільшується вже декілька років. Так, у лютому цього року наказом Мінсоцполітики було визначено розмір компенсації для мешканців м. Київ для ліквідаторів 1-ї категорії — у сумі 456 грн, 2-ї категорії — у сумі 208 грн. Виходить близько 15 грн на добу! Такі кошти не можуть вважатися компенсаційними за втрату здоров'я постраждалими особами.

Атомпрофспілка щорічно під час розгляду цього питання Спільним представницьким органом об'єднань профспілок наполягає, що суму компенсації необхідно визначати залежно від прожиткового мінімуму, хоча і він не відображає реальних потреб.

Недостатньою є сума щорічної грошової допомоги для компенсації вартості путівок на санаторно-курортне лікування чи відпочинку вказаних осіб. Передбачено (стаття 20 Закону України «Про статус і соціальний за-

хист...»), що грошова компенсація має бути у розмірі середньої вартості путівки в Україні, що постраждалими надається право вільного вибору санаторно-курортного закладу відповідного профілю чи закладу відпочинку, які мають ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики та можливість здійснення доплати за надання додаткових послуг за рахунок власних коштів у вибраному закладі.

Передбачено, що порядок надання щорічної грошової допомоги та здійснення доплат за рахунок власних коштів, виплати грошової компенсації у розмірі середньої вартості путівки в Україні встановлюється Кабінетом Міністрів України. А розмір щорічної грошової допомоги — законом про Державний бюджет України на відповідний рік.

Однак унаслідок появи низки постанов Уряду, наказів Мінсоцполітики вже багато років поняття грошової компенсації у розмірі середньої вартості путівки в Україні підміняється на поняття компенсації у розмірі середньої вартості однієї доби в санаторії. Таким чином, замість 9 600 грн (на 2020 рік путівка на 12 днів) компенсація виплачувалася, фактично, у розмірі 573 грн. І це при тому, що доба перебування у санаторії коштувала майже 800 грн.

На 2021 рік компенсацію встановлено у сумі 619 грн. Атомпрофспілка категорично не погоджується з цим. Така компенсація позбавляє потерпілих від Чорнобильської катастрофи можливості санаторно-курортного лікування. Фактично, обов'язок відшкодування шкоди, заподіяної здоров'ю ліквідаторів, держава перекладає на самих ліквідаторів.

Атомпрофспілка вважає, що Кабінет Міністрів України порушує положення Конституції України (стаття 22), не встановлюючи розмір грошової компенсації у розмірі реальної середньої вартості путівки.

Для поновлення справедливості, на думку фахівців Атомпрофспілки, обов'язкового перегляду потребує постанова Кабінету Міністрів України від 8 листопада 2017 року №838 «Про розмір середньої вартості путівки для виплати грошової компенсації замість путівки громадянам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» та інші нормативно-правові акти з цього питання.

Потребує, вказує Атомпрофспілка у своїх пропозиціях до парламентських слухань, свого удосконалення пенсійне забезпечення окремих категорій осіб із числа учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, стосовно яких встановлено причинний зв'язок інвалідності з Чорнобильською катастрофою. Передусім Атомпрофспілка вважає за необхідне прийняття законопроекту №4555 «Про внесення

змін до Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», в якому йдеться про необхідність підвищення рівня пенсійного забезпечення ліквідаторів. Потрібно також внести відповідні зміни до постанови Кабінету Міністрів України «Про підвищення рівня соціального захисту громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» від 23.11.2011 №1210 або прийняти нову постанову КМУ з цього питання.

Дедало значнішими стають соціальні проблеми працівників підприємств зони відчуження внаслідок уже традиційно недостатнього фінансування робіт, що проводяться підприємствами у зоні відчуження. Це, у свою чергу, призводить до затримки відшкодування підприємствами зони відчуження фактичних витрат Пенсійному фонду України на виплату і доставку пільгових пенсій, призначених особам, які працювали у шкідливих та важких умовах.

Для розв'язання цієї проблеми, вважає Атомпрофспілка, необхідно прийняти законопроект №2380. У ньому йдеться про зміну на законодавчому рівні механізму покриття витрат Пенсійному фонду на виплату і доставку пенсій за віком, призначених на пільгових умовах працівникам підприємств зони відчуження, що зніме непосильне фінансове навантаження на підприємства.

Потребує термінового вирішення проблема фінансування Державного закладу «Центр спеціалізованої медичної допомоги зони відчуження Міністерства охорони здоров'я України» у м. Чорнобиль. Цей заклад виконує покладену на нього загальнодержавну функцію у сфері охорони здоров'я на забрудненій радіонуклідами території режимної зони безумовного (обов'язкового) відселення. Атомпрофспілка вважає за необхідне ініціювати розробку проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» — з метою збільшення видатків на надання медичної допомоги працівникам зони відчуження. А також допомогти матеріально: надати медичному закладу спеціальний санітарний (реанімобіль) і службовий автотранспорт (мікроавтобус) для невідкладної допомоги та доставки працівників на робочі місця у зону відчуження (у медичного закладу свого автомобіля немає), надати новий апарат для ультразвукової діагностики.

Уряд декларує: «Питання соціального захисту учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС та потерпілих — пріоритетні для влади». І обов'язок держави — захищати конституційні права тих, хто ризикував власним життям та здоров'ям задля неї.

ІНФОРМУЄ ДАЗВ

Ліцензія на експлуатацію СВЯП-2

Колегія Державної інспекції ядерного регулювання односторонньо схвалила рішення про видачу ліцензії ДСП «Чорнобильська АЕС» на експлуатацію сховища відпрацьованого ядерного палива сухого типу (СВЯП-2).

«За результатами обговорення Держатомрегулювання пропонує схвалити висновок державної експертизи ядерної та радіаційної безпеки документа ДСП ЧАЕС «Суше сховище відпрацьованого ядерного палива. Остаточний звіт з аналізу безпеки». Доручити департаменту з питань безпеки ядерних установок організації видачі ДСП ЧАЕС ліцензії Держатомрегулювання на право провадження діяльності на етапі життєвого циклу «експлуатація ядерної установки — СВЯП-2», — сказав Голова Держатомрегулювання Григорій Плячков.

СВЯП-2 призначене для прийому, підготовки до зберігання і безпосередньо довгострокового зберігання (протягом 100 років) усього відпрацьованого ядерного палива Чорнобильської АЕС. Будівництво СВЯП-2 та перемищення в нього усього ВЯП ЧАЕС є однією з умов зняття з експлуатації ЧАЕС.

«Дякуємо регулятору й усім організаціям та установам, які були залучені до підготовки, розгляду та погодження Звіту з аналізу безпеки, який буде підготовлено на основі результатів «гарячих» випробувань Сховища відпрацьованого ядерного палива СВЯП-2. Окрім того, щиро дякуємо усім донорам Рахунку ядерної безпеки Європейського банку реконструкції та розвитку, які фінансово підтримали реалізацію надзвичайно важливого безпечного проекту на промисловому майданчику Чорнобильської АЕС. СВЯП-2 — це об'єкт, який відповідає найсуворішим вимогам МАГАТЕ, а також це надійність та безпечне збері-

гання відпрацьованого ядерного палива протягом 100 років», — наголосив Голова Державного агентства України з управління зоною відчуження Сергій Костюк.

Успішне проведення «гарячих» випробувань свідчить, що процес поводження з відпрацьованим ядерним паливом в Україні може відповідати найсуворішим сучасним вимогам МАГАТЕ і гарантувати екологічну безпеку території, на яких цей процес відбувається.

Довідково: Вартість проекту з будівництва СВЯП-2 — 412,818 млн євро. Фінансування здійснювалося з Рахунку ядерної безпеки Європейського банку реконструкції та розвитку, утвореного країнами-донорами.

Проектна потужність СВЯП-2 — зберігання 21,217 тис. відпрацьованих тепловидільних збірок протягом 100 років. Сховище складається з двох основних частин: установка з підготовки відпрацьованого ядерного палива до зберігання та зона безпосереднього зберігання ВЯП.

Підприємство із завершення будівництва СВЯП-2 стала компанія Holtec International. Будівництво було завершено у грудні 2019 року. У період з 10 вересня 2020 року до 17 грудня 2020 року в рамках окремого дозволу проводилися роботи щодо введення СВЯП-2 в експлуатацію. Об'єкт успішно провів та завершив так звані гарячі випробування з відпрацьованим паливом, яке перевезилося зі старого сховища «мокрого» типу (СВЯП-1) у нове сховище «сухого» типу (СВЯП-2).

Чорнобильську «Дугу» — до нерухомих пам'яток України

Кабінет Міністрів уніс радіолокаційну станцію «Дуга» у Чорнобильській зоні до Державного реєстру нерухомих пам'яток України.

Ініціювало внесення «Дуги» до Держреєстру для подальшого її збереження Міністерство культури та інформаційної політики, обгрунтовуючи це тим, що з часом об'єкти, розташовані у Чорнобильській зоні, поступово руйнуються, зона відчуження з роками буде спустошуватися. А цього не можна допустити.

Внесення «Дуги» до реєстру збільшить шанси Чорнобильської зони потрапити до переліку ЮНЕСКО. Хоча «Дуга» і зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи, об'єкт є однією з візитівок зони та її символом.

Довідково: «Дуга» — це радянська загоризонтна радіолокаційна станція для раннього виявлення запусків міжконтинентальних балістичних ракет. Вона випромінювала сигнал, який могли чути короткохвильові радіоприймачі в усьому світі. «Дуга» розташовується в межах 30-кілометрової зони відчуження навколо Чорнобильської АЕС.

СКАРБ ЗЕМЛІ ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ

Євген та Галина Маркевичі: головне — разом!

Самопоселенці — так називають тих, хто після аварії на ЧАЕС повернувся до рідного краю, всупереч усьому — можливій небезпеці, застеререженням, законодавству. Вже понад 30 років у Чорнобиль на вулиці Шкільній у невеличкому будинку мешкають Галина Вікторівна та Євген Федорович Маркевичі. Сьогодні Чорнобиль — це вахтове містечко, на його території розташовані підприємства, фахівці яких займаються підтримкою безпеки екологічного стану навколишнього середовища зони відчуження.

Аварія на Чорнобильській атомній станції змінила життя багатьох людей, Маркевичі — не виняток. А ще трагедія їх поєднала. За круглим гостинним столом разом із господарями ми говорили про минуле та сьогодення.

Протягом 22 років, до аварії на ЧАЕС, Євген Маркевич пропрацював учителем трудового навчання у чорнобильській школі

№1, спочатку в будівлі на Красноармійській, а потім, коли побудували нову школу, на вулиці Кірова. Крім викладання трудового навчання, майже чотири роки тренував дівчачу волейбольну команду в новій школі, де був великий спортзал. Ідея створення такої команди виникла у нього після того, як побачив, що дівчата нудьгують.

«Нещодавно знайома мені показала фото, виставлене в мережу інтернет, а на ньому — дівчата з волейбольної команди і підпис: «Євгена Федоровичу, це наша волейбольна команда!» Мій чоловік їх тренував! Я його питаю — хоч когось пізнаєш, адже понад 35 років минуло? Він упізнав. Дуже приємно було», — схвильовано розповідає Галина Вікторівна.

Євген Маркевич продовжив: «Пам'ятаю, як у 1985 році мої дівчата поїхали на змагання у Прип'ять без мене — я не зміг покинути уроки. Грали з дуже сильною командою. Я тоді переймався — як зіграють? Чекав. Аж тут стук у двері, виходжу — вони накинута на мене, обіймають і кричать: ми перемогли!»

Добре пам'ятає він і день, коли дізнався про аварію. Разом із учителями вчитель поїхав у радгосп до села Копачі готувати картоплю під посадку. За його словами, вони бачили дим над станцією, але особливого значення тоді цьому не надали.

Потім почалася евакуація...

Періодично вчитель бачить свої учнів — деякі з них залишилися працювати на підприємствах зони відчуження, а ще кожного року, 9 травня, колишні місцеві мешканці приїжджають до Чорнобильської зони, щоб відвідати могили близьких. У цей день Євген

Федорович зазвичай теж зустрічає своїх учнів.

У це важко повірити, але Маркевичі, в якому розумінні, поєднала аварія на ЧАЕС. До того Галина та Євген були знайомі майже 25 років, але в кожного була своя родина. І вони дружили.

«Ми жили в Києві, у Чорнобиль приїжджали на відпочинок під час відпусток. Так склалося, що з чоловіком ми розлучилися і я перестала їздити у Чорнобиль. Потім і Євген розлучився. Іноді ми телефонували одне одному, зрідка писали листи, як знайомі-приятелі. А тут сталося це лихо — вибух на станції. Євген приїхав у Київ. Через деякий час ми зустрілися, пізніше відчували, що будемо разом...», — згадує Галина Вікторівна.

Восени 1986 року Галина та Євген одружилися. Євгена Маркевича тягнуло додому, в рідний Чорнобиль. Він дуже хотів побачити, що там, в якому стані його рідна домівка. Душа боліла.

Тому в перший рік після аварії Євген Федорович почав працювати в управлінні дозиметричного контролю. Спочатку слюсарем з ремонту контрольно-вимірвальних приладів, потім дозиметристом.

«До аварії у школі я обладнав майстерню. Там було все — верстат, різний інструмент (я боявся, що за моєї відсутності все це розберуть). Коли потрапив у Чорнобиль, показав усе керівнику управління. Завдячуючи своїм знанням, мене взяли на роботу слюсарем», — розповідає Євген Федорович.

Жити у своїй квартирі він уже не міг — вона знаходилась у відомому нині «стоквар-

тирнику» на вулиці Радянській, 74. Через рік після того як почав працювати, оселився на вулиці Шкільній у рідному з дитинства будинку, якому, за словами господарів, уже понад 100 років.

Галина Вікторівна мешкала й працювала в Києві, до Чорнобилья приїжджала відвідати чоловіка. «Коли пішла на пенсію, вирішила переїхати сюди, страху перед радіацією не було», — зізнається вона. «Євген був дозиметристом, отож усе перевірялося і перевіряється зараз. Я там, де мій чоловік».

На життя Маркевичі не скаржаться, за необхідними продуктами харчування їздять до Іванкова. Пенсію отримують. Діти допомагають. Вони щасливі в зоні відчуження й змінювати нічого не бажають. Немає централізованого опалення — ну й нехай! Немає гарячої води з крана — ну то й що! Головне — разом!

Надія МУДРИК-МОЧАЛОВА,
привідний фахівець зі зв'язків
з громадськістю та пресою
ДП ЦОТІЗ

Існування профспілкового руху в Україні — це ознака рівня цивілізованості держави

ЯДЕРНА ЕНЕРГІЯ І СВІТ

Розкрити свої творчі здібності

У інформаційному центрі Южно-Українського енергокомплексу підбили підсумки першого етапу Всеукраїнського конкурсу рефератів «Ядерна енергія і світ». Учасниками конкурсу традиційно є молодь, яка цікавиться різними аспектами вивчення ядерної фізики та ядерної енергетики, історією і набутих досвідом людства з розвитку ядерної галузі, а також має схильність до науково-дослідницької роботи та прагне розкрити свої творчі здібності.

Цього року індивідуальні доробки у формі реферату або науково-дослідницької роботи з результатами власних міркувань чи досліджень для участі в інтелектуальному батлі до інформцентру ВП ЮУАЕС подали 14 учасників. До захисту рефератів дійшли 11. Вони представляли загальноосвітні школи, гімназію та професійний ліцей міста-супутника Южно-Української АЕС, а також Калинівський навчально-виховний комплекс Снігурівської міської ради (Баштанський район Миколаївської області).

«Ми раді розширенню географії нашого конкурсу. Цьогоріч до нас приєдналися старшокласники Калинівки. Вони дізналися про наш захід з Інтернету. Надіслали заявки. Консультувалися телефоном та електронною поштою. Захищалися онлайн. І хоч призових місць не взяли, проте представили дуже достойні роботи», — розповіла член команди організаторів конкурсу методист управління інформації та громадських зв'язків ВП ЮУАЕС Світлана Дідик.

Роботи конкурсантів традиційно оцінювало професійне журі з фахівців-атомників. Обрані теми стосувалися впливу радіації на навколишнє середовище, порівняння традиційних і альтернативних джерел енергії, захисту довкілля, застосування радіації у медицині, перспектив розвитку ядерної енергетики, охорони праці та цивільного захисту, ролі жінки в атомній енергетиці та інших злободенних і важливих питань.

«Відрадно, що конкурсантів побило, обрані учасниками теми щороку актуальніші, а їхні роботи все цікавіші та глибші, так би мовити, ближчі до нашого міста та нашої атомної станції», — каже голова журі, начальник лабораторії зовнішньої дозиметрії ВП ЮУАЕС Андрій Гришан.

У результаті найкращою визнано дослідницьку роботу учениці 10 класу Южноукраїнської ЗОСШ №2 Карини Шевченко «Традиційні чи альтернативні джерела енергії? Безпека і надійність постачання різних виробників електричної енергії». Друге та третє місця у першому етапі конкурсу посіли відповідно учениця 10 класу Южноукраїнської гімназії Мирослава Аман з рефератом «Світ з ядерною енергетикою чи без?» та дев'ятикласниця 4-ї міської школи Марина Масол з роботою «Проблеми водності Південного Бугу та шляхи їх вирішення».

Традиційно призери отримали грошові премії. Були цього року і нововведення у процедурі нагородження. За змістовну роботу та глибоке опрацювання теми разом з фіналістами грошові заохочення отримали ще три учасники конкурсу.

Підсумкові інтелектуальні баталії другого етапу Всеукраїнського конкурсу рефератів «Ядерна енергія і світ» мають відбутись у травні. Їх учасниками стануть фіналісти відбіркового етапу.

Управління інформації та громадських зв'язків ЮУАЕС

29 КВІТНЯ — МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ ТАНЦЮ

І вік не має значення...

Танцювати енергетики люблять і роблять це із задоволенням. Завдяки конкурсу «Ми так працюємо, живемо і відпочиваємо», одним із засновником і натхненником якого є профспілковий комітет ЗАЕС, багато підрозділів створили танцювальні ансамблі. Деякі давно вийшли за межі конкурсу і стали невід'ємною частиною життя. Ансамблю електричного цеху «Болеро» вже 18 років! Давно існує улюблений багатьма «Асорті» цеху радіаційної безпеки. Радують своїми номерами «Позитив» цеху господарського обслуговування і танцювальний колектив загону відомчої воєнізованої охорони. Нещодавно утворився ще один колектив під назвою «Парадиз» у водно-радіохімічній лабораторії. І вік не має значення: танцюють усі — від 30+ до 50+.

Тож ми вирушили в КДЦ, де поспілкувалися з хореографом Оксаною Хуторною, яка, як ніхто, задіяна у роботі з аматорами танцю впродовж огляду-конкурсу художньої самодіяльності.

«Танок — це те, що згуртовує колеги, заряджає енергією», — каже Оксана. Та й сама хореограф надихається від своїх дорослих учнів. Щоденні танці для неї — це спосіб життя, що, наче еліксир молодості, допомагає зупинити час. Подивіться тільки, в якій чудовій формі вона завжди перебуває!

«З кожним колективом ми спочатку визначилися, в якому стилі вони хочуть танцювати. І цікаво, що обрані напрями вони не змінюють. У «Болеро», в основному, народні танці. «Асорті» полюбає естрадний жанр, а ЦГО — народно-етнічні постановки, — підсумовує хореограф. — Але головне завдання, яке ми ставимо перед собою, щоб складні комбінації у їх виконанні мали простий, витончений, легкий вигляд!»

Звичайно ж, у станційних колективах є шанувальники і визнання. Два роки поспіль «Болеро» — золотий призер щорічного фестивалю «Golden Fest» у Славутичі. 2020 року конкурс проходив онлайн, колектив вислав свої відео.

Також дівчата їздили на фестиваль до Болгарії і Македонії.

Цього року в планах ансамблів теж показати себе Україні та світові. Вже готові три нових танці, один з яких «У ритмі Кавказу». У травні планувався щорічний концерт «Танцювальна феєрія», на якому всі ансамблі звітують. Можливо, через карантин захід буде перенесено на осінь, але від цього він стане лише більш очікуваним. Адже об'єднує танок не тільки артистів, а й глядачів, які, сидючи в залі, стають учасниками історії: крокують країнами, епохами, життям та ділять на всіх одні емоції про любов, щастя, дружбу...

Ірина ГОРТЕНКО

СПОРТИВНІ ЗІРКИ ЕНЕРГОДАРА

Націлені на Паралімпіаду

Новину про те, що енергодарські спортсменки завоювали медалі Кубка світу, ми дізналися майже одразу, бо мали змогу бачити пряму трансляцію зі змагань наприкінці березня у Манчестері. А от поспілкуватися з ними вдалося тільки нещодавно. І було дуже приємно, що після року тиші наші спортивні зірки Раїса Топоркова та Аліна Кумейко знову нагадали нам, що вони є гордістю енергодарського спорту, виборовши чемпіонські медалі на рейтинговому Кубку світу у Великій Британії. Участь у змаганнях взяли 125 атлетів із 22 країн. Національну збірну України представляли 10 спортсменів, серед них — наші дівчата.

Через карантинні обмеження спортсменкам було складно готуватися до важливих змагань. За словами Заслуженого тренера України Сергія Кумейка, усі збірні країн продовжували тренуватися навіть у карантин. Цієї можливості, на жаль, наші паралімпійці не мали через тимчасово закриті спортивні заклади. Але після проведення зборів 26 березня серед жінок вагою до 61 кг Раїса Топоркова підняла вагу у 112 кг та здобула срібну медаль. У прикінцевий день змагань Аліна Кумейко у ваговій категорії до 86 кг пододала вагу у 100 кг, завоювавши бронзу.

Загальний доробок національної команди — 10 медалей: по дві золоті і бронзові та шість срібних, тобто 9 із 10 спортсменів повернулися додому з високими нагородами. Українка Мар'яна Шевчук поставила рекорд світу — 132 кг, показавши результат, кращий за спортсменів без інвалідності. Національна збірна з пауерліфтингу повернулася з другим місцем у світі за загальною кількістю нагород та третьою — за «золотом» на Кубку світу.

Окрім спортивних досягнень для Раїси та Аліни найприємнішим завершенням змагань стала зустріч з близькими та смачна домашня кухня. «У англіців важкувата, незвична для мене їжа, — ділиться Раїса Топоркова. — Я була дуже рада опинитися вдома й одразу приготувала улюблений український борщ!»

Наразі спортсменки знову готуються до наступних змагань — кубків світу, але головною подією спортивного 2021 року ста-

не, звісно, Паралімпіада, запланована на серпень. Бажаємо дівчатам впевненої перемоги!

Ірина ГОРТЕНКО

Наступний номер газети «Атомник України» вийде у світ 13 травня 2021 року

Відсутність інформації про зроблену профспілковою організацією справу — це відсутність самої справи!

Засновник: Професійна спілка працівників атомної енергетики та промисловості України
Видавець: Редакція газети «Атомник України»

Поштова адреса редакції: вул. Хрещатик, 22, а/с 393 м. Київ, 01001
Газета «Атомник України»

Головний редактор
Людмила ГАП'ЮК
Телефон: (044) 205-74-20
E-mail: atomnik@union.kiev.ua
atomnik@gmail.com
http://www.atomprofspilka.info

Газета виходить щотижня
Індекс — 21766

За точність викладених фактів відповідальність несе автор
Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій
При передруку посилання на «Атомник України» обов'язкове

Свідоцтво про реєстрацію
КВ №4480 від 21.08.2000 року
Газета віддрукована
у ТОВ «МЕГА-ПОЛІГРАФ»:
04073, м. Київ,
вул. Марка Вовчка, 12/14.
Тираж 5000